

dövastidning

8:2014

**Desirée Öberg ger
boktips på teckenspråk**

Hur mår Svenska kyrkans
teckenspråkiga verksamhet?

JULKUL MED
JULIA KANKKONEN

Vi lever i en tid av religiös mångfald

För 40 år sedan var nästan alla svenskar medlemmar i Svenska kyrkan. Ifjol tillhörde drygt två av tre svenskar det samfundet, vilket visar att vi nu lever i en tid av religiös mångfald och ateism. En del svenskar är buddhister eller muslimer. Andra går till en frikyrka. Och åtskilliga tror inte på någon gud alls eller är agnostiker. I det här numret har vi tagit en närmare titt på den teckenspråkiga verksamheten i Sveriges största kristna samfund, Svenska kyrkan. Vi tar reda på om det teckenspråkiga arbetet i Svenska kyrkan också märker av medlemstappet och vad de i så fall gör för att locka nya medlemmar och behålla befintliga.

Religion är fascinerande för vi vet inte riktigt säkert hur jorden skapades eller vi människor, och om rymden är oändlig eller inte. Vi kan inte heller bevisa att någon gud finns. Ändå berör existentiella spörsmål alla oavsett om vi är troende eller

inte. Vi frågar oss själva varför vi finns till, varför livet ska vara tufft ibland och varför orättvisor som fattigdom och krig finns i världen.

Julen är en religiös högtid. Vi firar till minne av Jesu födelse. Eller gör vi det? Många ser kanske högtiden snarare som ett tillfälle att samla hela familjen och umgås. Och den har också på gott och ont blivit ett kommersiellt jippo. Jag kan själv uppskatta julskyltningarna och ljusen i staden, som lyser upp i vintermörkret. Men att vi stressar och handlar julklappar som kanske sedan slängs ändå eller bara används en kortare tid. Eller som inte passar... Det är inte så roligt. Samtidigt är julen en tid då vi är extra givmilda och ger massvis med pengar till mindre bemedlade personer och välgörenhetsorganisationer, vilket förstås är bra. Gör det du också.

Snart är året till ända. Vi på Dövas Tidning vill önska er läsare en riktigt god jul och ett grandioöst 2015!

På återseende nästa år.

NICLAS MARTINSSON
ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR

Redaktionen tycker till

Tillgängliggörande arbete. Personer som på eget initiativ, eller som vågar dra i gång arbete för bättre tillgänglighet för alla är guld värda. Desirée Öberg på Piteå Stadsbibliotek är en av dem. Hon ger bl.a. ut boktips på teckenspråk på deras Facebook-sida. Bra tycker vi!

Textad bio. Nu kan döva och hörselskadade äntligen gå på bio när de vill. Biografkedjorna SF Bio och Svenska Bio visar numera alla svenska filmer med text. Dock inte dubbade familjefilmer. Vi får hoppas att även de textas inom kort.

10 år sedan tsunamin. Naturkatastrofer är alltid en tragedi. Men vissa katastrofer minns vi extra mycket. Tsunamin som slog mot Sydostasien 2004 är en av de värsta i mannaminne. Över 230.000 människor dog. 543 av dem var från Sverige och över 1500 svenskar skadades, framförallt på turistorterna i Thailand. Ohyggliga siffror som vänder sig i magen än idag.

Meningslöst våld. Onödiga våldsdåd begås dagligen världen över. Ett av dem var Stureplansmorden. 22-åriga Daniella Josberg var en av fyra som föll offer. Hon var känd i dövävärlden för att bl.a. ha skrivit en bok om sitt liv som döv och ha arbetat som programledare för Nyhetstecken. Den här decembermånaden är det 20 år sedan hon dog.

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND

Nr 8/2014

Fredrik Schreiber gav ut det första numret av DT i Lund den 6 juni 1891 med skraddaren Ola Zommarin som förläggare.

Manusstopp:	Utgivning:
Nr 1: 6 feb	26 feb
Nr 2: 20 mars	9 april
Nr 3: 17 april	7 maj
Nr 4: 5 juni	25 juni
Nr 5: 14 aug	3 sep
Nr 6: 25 sep	15 okt
Nr 7: 30 okt	19 nov
Nr 8: 27 nov	17 dec

REDAKTION:
Dövas Tidning
Rissneleden 138, 5 tr.
174 57 Sundbyberg
redaktionen@dovastidning.se

Ansvarig Utgivare och Redaktör:
Niclas Martinsson
0738 333 060 (sms/3G)
niclas.martinsson@dovastidning.se
Redaktör dovastidning.se:
Tomas Lagergren, 0735 130 199 (sms/3G)
tomas.lagergren@dovastidning.se
Form: Formligen.se
Omslag: Foto av Tomas Lagergren

PRENUMERATION:
prenumeration@dovastidning.se
Bildtel:
agneta.skagerstrand@sip.omnitor.se
SDR, Agneta Skagerstrand
Box 300
793 27 Leksand
Prenumerationspris: 300 kr/år
Utebliven tidning: kontakta
prenumeration@dovastidning.se

Facebook: facebook.com/dovastidning
Twitter: @dovastidning

ANNONSER:
Bokas och lämnas till:
annons@dovastidning.se
0506 300 58 eller 0730 562 169
Förenings- och internannonser
bokas och lämnas till:
redaktionen@dovastidning.se

Upplaga: 5800 ex
Tryck: December, 2014
Carlshamn Tryck & Media ab
ISSN 1402-1978

dovastidning.se

I KORTHET

4

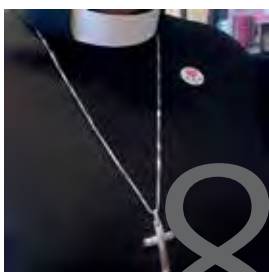
AKTUELLT

6

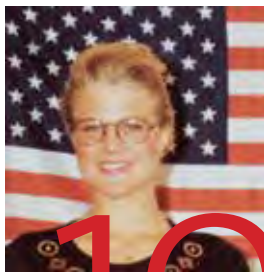
SIGNERAT:
PETRA ÖRLEGÅRD

7

AKTUELLT:
SVENSKA KYRKAN

8

AKTUELLT:
20 ÅR SEDAN

10

DESIRÉE GER
BOKTIPS

12

JULIAS KLURIGA

14

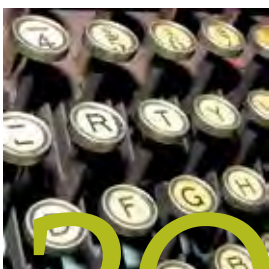
TIPSELVAN

16

JUL
UTOMLANDS

18

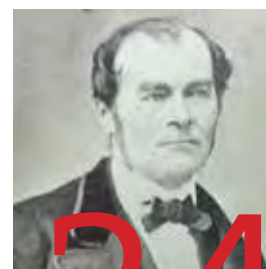
UNG

20

FÖRBUNDS-
NYTT

22

INSÄNDARE

24

SF Bio och Svenska Bio visar svenska filmer med text

● I november kom den största biokedjan, SF Bio, med en glädjande nyhet. Det är att alla svenska filmer visas med text från och med den 19 december. Den mindre biokedjan hakade snabbt på och erbjöd textade visningar redan med start den 14 november. Dubbade familjefilmer är dock ett undantag – de visas inte med text. En av anledningarna till beslutet om textad bio är den utökade diskrimineringslagen som träder i kraft den första januari där bristande tillgänglighet klassas som diskriminering. Nyheten fick döv- och hörselorganisationer som HRF och SDR, som länge slagits för textad bio, att jubla.

7

"Sju vita år" är ett känt uttryck bland döva. Förr i tiden fick många döva lära sig teckenspråk först när de började dövskolan, då vid sjuårsåldern. Thyra Lindström, som medverkade i SVT-programmet **"Mer än rullator"** tycker att uttrycket hellre ska lyda **"Sju mörka år"** då färgen vit brukar stå för något ljus och positivt.

Stockholm stads Tillgänglighetspris till Orienteatern

● I våras satte Orienteatern i Stockholm upp pjäsen Venus. De sju teckenspråkiga skådespelarstudenterna vid Stockholms dramatiska högskola gick då sista terminen. Venus var deras slutproduktion i vilken även hörande skådespelare och cirkusartister medverkade. Föreställningen var på tal och teckenspråk. I början av december delade Stockholms stad ut det årliga tillgänglighetspriset, S:t Julianpriset, i fyra olika kategorier. En av dem var delaktighet. Orienteatern fick den för att ha skapat en verksamhet på lika villkor för hörande och döva. "Det känns väldigt roligt att staden tycker att Orienteaterns uppsättning, Venus, är ett bra exempel på hur ett samarbete kan se ut för att alla ska bli delaktiga. Det är väldigt hedrande för oss som medverkade i Venus", säger skådespelaren Joakim Hagelin Adeby.

SVT Teckenspråk sänder Bastian – 10 år efter tsunamin

● På annandagen är det tio år sedan tsunamin slog till i Sydostasien. Över 230 000 människor dog. 543 av dem var från Sverige och över 1500 svenskar skadades, framförallt på turistorterna i Thailand. På tioårsdagen sänder SVT Teckenspråk intervjuprogrammet **"Bastian – tio år efter tsunamin"**. Bastian Strannå Rundberg och hans familj semestrade i Kao Lak i Thailand. Han förlorade sin mamma och en av sina bröder i flodvågen.

Malin Lindén får årets P Schönström-stipendium

● Malin Lindén som går andra året på studie- och yrkesvägledarprogrammet vid Stockholms universitet är årets P Schönström-stipendiat. "Att uppmuntra och motivera individer i alla åldrar inför valet av utbildning eller yrke och att nå sina mål ligger i mitt största intresse", säger hon. Stiftelsen P Schönström delar årligen ut ett stipendium till en döv studerande. Syftet är att via media visa för allmänheten att det finns duktiga döva studenter och att akademisk utbildning är en möjlighet för döva.

Döva kallades för jycjar

● Kyrkopolitikern Peter Löwegren gjorde ett oanmält besök på Uggletorpet Trifolio i Lund tillsammans med två kollegor den sista oktober. Det är en verksamhet inom Svenska kyrkan där långtidsarbetslösa arbetstränar. Bland deltagarna finns döva. För sina kollegor presenterade Peter Löwegren arbetsledaren och sade enligt vittnen sedan "och de övriga jycjarna är döva". Medarbetare på verksamheten reagerade, skriver Sydsvenskan. Politikern skulle också ha vänt bort blicken när en deltagare sträckte fram handen för att hälsa. Verksamhetsledaren och ordföranden för Trifolio rapporterade till kyrkorådet. Politikern förnekade det hela. Händelsen fick SDR och SDUF att skriva ett debattinlägg i Sydsvenskan i november att det var audism (diskriminering eller förtryck baserat på hörselsförmågan).

DÖVHETEN

© VIKTOR JÄDERLUND

Per Markström håller i Kristinaskolans distansundervisning på teckenspråk.

Distansundervisning på teckenspråk i Härnösand

Kristinaskolan i Härnösand drog igång distansundervisning på teckenspråk i maj för elever som går integrerat i skolan nära hemmet eller i en hörselklass.

– Det är ett bra sätt att hålla teckenspråket vid liv, säger Per Markström, teckenspråklärare.

Kristinaskolan är den enda specialskolan för döva och hörselskadade i det avlånga Norrland som upptar nästan 60 procent av Sveriges yta. Därmed har många långt till skolan. Ungefär hälften av eleverna är deltidselever. De går huvudsakligen integrerat i en skola nära hemmet eller i en hörselklass. Sedan är de på Kristinaskolan en till två veckor per termin för att lära sig teckenspråk, något som skolan kunnat erbjuda sina elever i många år.

– Ett problem är att dessa elever glömmet fort det de har lärt sig i teckenspråk mellan tillfällena de är här, säger Per Markström.

Därför startade Kristinaskolan ett projekt förra året där de tittade på hur de kunde erbjuda distansundervisning i och på teckenspråk för sina deltidselever.

– Det är ett bra sätt att kombinera med de veckor som deltidseleverna är på Kristinaskolan, säger rektor Katarina Olsson.

Fördelarna med att deltidseleverna är på plats är flera enligt henne. De får träffa andra elever som är i samma situation som dem själva då de ofta är ensamma döva eller hörselskadade i sin hemskola. Sedan får de också möta elever som går i skolan på heltid och vuxna döva både på och utanför lektionstid.

– De får undervisning i, på och om teckenspråk, säger Per Markström.

Per Markström ansvarar för distansundervisningen på teckenspråk. I maj gav han sin första distanslektion. Nu har skolan sex deltidselever som lär sig teckenspråk som nybörjarspråk på distans. De bor utspridda i Norrland, till exempel Kiruna och Nordmaling utanför Umeå.

DT följde en lektion med tre elever. Den handlade om de olika nationella teckenspråken i världen. Per Markström visade sajten spreadthesign.com som har en ordbok med olika teckenspråk. Eleverna fick bland annat lära sig hur man tecknade bil, "hur gammal är du?" och skola på isländskt, ryskt, och turkiskt teckenspråk med mera. Lektionen var både allvarlig och lättsam. Till exempel undrade en elev hur man tecknade bajs på spanskt teckenspråk. Det visade sig inte vara lika avbildat som den svenska motsvarigheten.

– Kanske för att spanjorer vill vara diskreta, sade läraren.

Varför vill ni lära er teckenspråk?

– Det är bra och roligt att kunna teckenspråk, sa Johan, som går i klass 7 i en skola i Sundsvall.

– Ja, det är bra att kunna ifall mitt implantat går sönder, sa Arvid, också sjundeklassare i Sundsvall.

Tanken med distansundervisning är enligt Katarina Olsson att stärka och öka elevernas språkutveckling och måluppfyllelse och att de kan välja det språk som passar dem bäst. Till exempel kan de studera med teckenspråkstolk på universitet.

Nu har skolan 35 heltidselever i förskoleklass till klass 10 och lika många deltidselever. Deltidselever som går i klass 5 och uppåt kan få plugga teckenspråk på distans. Ytterligare tio deltidselever vill vara med. Nu väntar Kristinaskolan på att deras respektive rektor ska skriva under på att de får delta i distansundervisningen. Elever som går integrerat i skolan för hörande och inte är inskrivna som deltidselever kan inte vara med.

Kommer de andra specialskolorna för döva och hörselskadade att följa er modell för distansundervisning?

– Det finns inte några planer i dagsläget på att starta distansundervisning i teckenspråk på fler av våra skolor. Möjligheten finns ju att vi kan starta fler grupper och förse även andra skolors deltidselever med undervisning i teckenspråk på distans från vår studio på Kristinaskolan, säger Katarina Olsson.

På Kattungen i Örebro erbjuds sedan flera år teckenspråk till döva, hörselskadade och hörande barn. Skellefteå kommun vill ta efter. (Arkivbild från 2008 då DT besökte förskolan).

Skellefteå ser teckenspråk som ett minoritetsspråk

Skolpolitikerna i Skellefteå kommun har bestämt att teckenspråk framöver ska ses som ett minoritetsspråk. Detta för att underlätta för barn som behöver teckenspråk som modersmål i kommunen.

För att få rätt till modersmålsundervisning krävs det ett underlag på fem elever i en och samma kommun. Svenskt teckenspråk kan nästan sägas vara Sveriges sjätte nationella minoritetsspråk, i och med att teckenspråk enligt språklagen har en särställning. Men det finns en annan lag där svenskt teckenspråk inte finns med; minoritetsspråklagen.

Där återfinns Sveriges fem nationella minoritetsspråk: finska, jiddisch, meänkieli, samiska, romska. Det är en skyldighetslag, vilket innebär att för dessa språk spelar antalet elever ingen roll. Det räcker med en elev i kommunen för att skolan ska vara skyldig att ordna modersmålsundervisning.

Just därför vill Skellefteå ge teckenspråk samma status som ett minoritetsspråk, enligt P4 Västerbotten. Skellefteå kommuns beslut ska garantera att elever som behöver teckenspråk får det i sin undervisning.

– Är det någon som behöver teckenspråk så ska vi ordna det så är det, säger Maria Marklund som är ordförande i Barn och Grundskolenämnden i Skellefteå, till P4 Västerbotten.

Beslutet är en markering av skolpolitikerna i Skellefteå.

– Vi vill slå ett slag för teckenspråkiga i Skellefteå. Och tydliggöra att det ska räknas som minoritetsspråk så att kravet på minst fem elever tas bort. Det är stora avstånd i kommunen. Nu kan vi ordna teckenspråk till elever ute i hela kommunen, säger Jan Söderström, för- och grundskolechef i Skellefteå kommun.

Språkrådet är positiva till beslutet, men lite avvaktande. Ytterligare förstärkning av teckenspråkets ställning behövs fortfarande, menar de. För att teckenspråk ska bli ett riktigt sjätte minoritetsspråk krävs godkännande av riksdagen. Att endast lita på politisk välvilja räcker inte, då Sverige har 290 kommuner.

– Vi får se vad det leder till, men att de tagit ett sådant beslut är positivt, säger Tommy Lyxell, språkvårdare på Språkrådet. Han och hans kollega, Tomas Hedberg, betonar vikten av att barnen som får teckenspråk som modersmål även får träffa andra barn som behöver teckenspråk.

– Det får inte bli så att barnen bara får undervisning ensamma. För att språket ska fortsätta leva vidare krävs en större grupp som delar med sig teckenspråket i generation efter generation, menar Tomas Hedberg, som tänker på döva barn som får gå integrerat i större utsträckning än tidigare, genom den tekniska utveckling de sista 20 åren, med bl. a. Cochlea implantat (CI).

– Men det är positivt för Coda (Children of deaf adults) tror Tomas Hedberg.

Leif Bergholtz, själv lärare och Coda, som tagit fram en lokal studie om hur Codabarn knappt fick teckenspråk som modersmål i skolan i Jönköpingstrakten, ser positivt på Skellefteås beslut.

– Att skolpolitikerna i Skellefteå har beslutat att teckenspråk skall betraktas som ett minoritetsspråk är otroligt glädjande och framsynt. Flera kommuner borde följa deras exempel och föregå lagstiftningen. Det skulle betyda oerhört mycket för de enskilda barn och ungdomar som inte behärskar sitt modersmål fullt ut. Och det skulle vara lika betydelsefullt för deras föräldrar, säger han.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

MODERSMÅLSUNDERVISNING är ett eget ämne i grundskolan. Målet är att barnen på ett bra sätt ska tillgodogöra sig arbetet i skolan och samtidigt utveckla sin tvåspråkiga identitet och kompetens. Modersmåls lärare måste också ha goda kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället. Hur många lektioner det blir per vecka beslutas av varje skola.

KÄLLA: MODERSMAL.SKOLVERKET.SE

Amerikaner kan konsten att ge bra service

När jag var i New York på weekendresa blev jag påmind om den servicekänsla som kännetecknar amerikansk kultur. Efter att ha bott i USA ett år och sedan åkt dit flera gånger, däribland ett flertal gånger bara till NY så finns det alltid något som lockar mig när det gäller det landet. Jag har inte riktigt kunnat sätta fingret på vad. Men efter att ha åkt på den senaste resan – för att springa NYC maraton – så kom jag på vad som lockar. Känslan av att alltid få den bästa servicen var jag än är.

Av servitörer, biträden, receptionister, funktionärer under maratonloppet och så vidare. Men det var främst servicekänslan under hela NYC maratonloppet som fick mig att förstå hetsen med att springa just i New York City. Det var en bana med fantastisk publik och fantastisk utsikt över bron från Staten Island till Brooklyn där man kunde se One World Trade Center på Manhattan på håll. Just då tänkte jag ”Där ska vi hamna om två timmar”. Den känslan var utan tvekan svår att slå. Men det jag minns mest – och blev mycket imponerad av – var hur arrangörerna såg till att löparna fick ut det bästa möjliga av loppet.

Jag hade aldrig tidigare sett så många funktionärer och poliser omgärda ett så stort lopp som New York City. Även om t.ex. Berlin Marathon hade 40.000 löpare hade de inte lika många funktionärer som New York City Marathon med 50.000 löpare. Nu vet jag inte hur många funktionärer som var inblandade men föreställ dig detta: när jag skulle gå in i min startfälla så var det hela fem funktionärer som såg till att jag hade rätt nummerlapp och stod på rätt plats. Sen var det runt 20 funktionärer längst fram som ställde sig i en rad och höll om varandras axlar för att leda oss rätt till starten vid bron

på Staten Island. Det var otroligt. Det fanns tre olika banor, blå, grön och orange. Allt för att man skulle slippa trängas vid start och för att man inte skulle vänta alltför länge innan man fick börja springa. I Stockholm då jag sprang loppet 2009 hade man startfällor men det var knappt några funktionärer som höll koll på om alla hade hamnat rätt. På så sätt trängdes man i början. I New York City fanns det ingen trängsel alls under hela loppet. Man hade satsat hårt på att stänga av alla gator som berördes av loppet. Längs banan fanns det även poliser här och där för att se till att publiken inte störde löparna.

Redan på morgonen innan vi fick komma in i startområdet var det nog runt 100 poliser på plats. Sedan fanns det funktionärer vid varje korsning i startområdet, med skyltar där det stod ”Do you have a ??? Then ask me!” Vi blev också serverade gratis kaffe, te och frukostbullar.

I målområdet fanns det minst lika många funktionärer och det var först då det var riktig trängsel. Ändå såg funktionärerna till att vi mårde bra och försäkrade sig om att de som hade ont kunde få vård direkt. Allt som allt blev resan till New York för att springa loppet oförglömlig. Om jag ska springa NYC maraton igen? Självklart! Jag har bara inte bestämt mig när det blir av!

PETRA ÖRLEGÅRD pluggar Media management på Linnéuniversitetet i Kalmar och tillbringar gärna all sin lediga tid med att springa. När hon inte springer läser hon en tjock bok på engelska eller följer någon tv-serie.

Sametingets talman besökte SDR

● Den 26 november gästades SDRs kontor av Stefan Mikaelsson, Sametingets talman. Hanna Sejlitz, förbundets ordförande, tog emot honom.

Förbundet har tidigare velat träffa en annan organisation som arbetar med minoritetsfrågor för att diskutera gemensamma frågor och utveckla samarbete.

– Det var ett mycket positivt möte som gav en stark samhörighetskänsla och igenkänning. Samtalet bekräftade att vi har många gemensamma frågor och har lätt att förstå varandra när vi beskriver våra gruppers situation som minoritet. Vi kommer att fortsätta hålla kontakten och vi har ambitionen att kontakta de fem nationella minoritetsspråkens (finska, jiddisch, romanska, samiska, meänkieli reds. anm) gemensamma nätverk, säger Hanna Sejlitz.

TEXT: TOMAS LAGERGREN

Gunnel Kjellermo och Johan Selin är två av Svenska kyrkans teckenspråkiga präster.

Hur mår Svenska kyrkans teckenspråkiga verksamhet?

Sveriges första och ännu enda döva präst, Johan Selin verksam i Härnösands stift, berättar att julen är en tid då många gärna strömmar till kyrkan. DT tar reda på varför och även på om det stora medlemstapp som Svenska kyrkan haft de senaste åren märks hos den teckenspråkiga verksamheten i de tretton stiftet runt om i landet.

För 40 år sedan var 95 procent av befolkningen medlemmar i Svenska kyrkan. Förra året var andelen 66 procent. En av anledningarna till medlemstappet är att den yngre generationen inte strömmar till kyrkan i samma omfattning som den äldre generationen. DT undersöker om den teckenspråkiga verksamheten i Svenska kyrkan upplever samma sak och vad de i så fall gör för att behålla befintliga medlemmar och locka nya. Och inte minst varför många gärna går till kyrkan när julen nalkas.

STOCKHOLM STIFT "Tack för att Du hör och ser våra böner" var en fras som återkom flera gånger under adventsmässan i Maria kyrka i Jakobsberg utanför Stockholm. Mässan var på tal och teckenspråk.

Den kyrkan är Stockholms stifts teckenspråkiga center. Ibland hålls gudstjänster tillsammans med hörande och en gång i terminen även på finska och samiska. Stiftet har nämligen initierat ett projekt, "Tillgänglighet och delaktighet – en kyrka med och för alla".

– Många gånger ser vi i kyrkan majoriteten som självklar och sedan ser vi grupper vid sidan om – teckenspråkiga, sverigefinnar, samer och hbtq*. Genom projektet vill vi få till en attitydförändring i våra församlingar. Vi vill se varje individ med hens styrka och skörhet och erbjuda delaktighet i en kyrka som ser behovet av oss alla. Mångfald och flerspråkighet är en verklighet och en tillgång, säger Gunnel Kjellermo, teckenspråkig präst i Stockholms stift.

Gunnel Kjellermo berättar att det är en utmaning att locka nya medlemmar, särskilt yngre och inte minst när det gäller konfirmandverksamhet. Som präst får hon inte hålla i den på t.ex. Manillaskolan, en specialskola för döva och hörselskadade. Där togs det årliga julspelet om Jesu födelse bort för fem år sedan. Enligt lagen måste skolan vara neutral inför olika religioner.

Efter adventmässan var det julbord och barnaktiviteter. Som brukligt var den välbesökt. Gudstjänst i samband med den annalkande julen är en viktig tradition särskilt hos äldre då det är något de gjort sedan de var små, både i skolan och när deras föräldrar tog dem till kyrkan, enligt Gunnel Kjellermo.

Enligt henne har besöksantalet varit konstant under de nio år som hon arbetat som teckenspråkig präst.

HÄRNÖSANDS STIFT Prästen Johan Selin har bråda tider i jul. Han ska inte bara hinna med gudstjänster utan också begravningar, bröllop, dop och själavård.

I Härnösands stift där han är verksam har han gudstjänst på fyra olika orter: Härnösand, Sundsvall, Örnsköldsvik och Östersund. I de två sistnämnda är det mest äldre, i de två förstnämnda är det lite mer blandat. I Jämtland finns numera ingen dövförening kvar.

– Gudstjänsten i Östersund har därför blivit en viktig mötesplats för döva, säger Johan Selin.

Antalet besökare har varit ungefär detsamma de senaste åren. Just när julen närmar sig är det mer folk i kyrkan.

– Jag tror att det beror på att det är en stark tradition. Man vill känna gemenskap med andra. Och många vill fortsätta gå till kyrkan som deras föräldrar gjort i samband med jul, säger han.

Tidigare år har en bussutflykt anordnats till någon av de fyra städerna där adventsgudstjänst hållits. Deltagarna från de tre andra orterna hämtades upp längs vägen. Nu i år prövade Härnösands stift annat: luciafirande tillsammans med Härnösands dövas teckenspråksförening.

– Det är första gången som vi gör det. Spännande att se hur mottagningen blir, säger Johan Selin.

SKARA STIFT Den teckenspråkiga prästen, Barbro Lilja Brattgård, berättar att antalet teckenspråkiga konfirmander har minskat de senaste åren, främst på grund av vikande elevantal på skolor för döva och hörselskadade. Nu prövar Skara stift något nytt. Det är att Barbro Lilja Brattgård nu har fem konfirmander och alla är Coda (Children of deaf adults).

– Detta är en helt unik situation och först tänkte jag inte ta emot dem eftersom de inte är döva eller har en hörselskada. Men teckenspråk är deras första språk och dessutom kunde det ju tillkomma någon som bara använder teckenspråk. Jag har fått mycket god respons från deras föräldrar, säger hon.

Även hon märker en viss ökning av antal besökare när julen närmar sig.

Vad tror du att det beror på att fler besöker kyrkan då?

– Jag gissar att det beror på att man dras till ljuset i en mörk månad, att man vill vara med och fira jul i kyrkan, att man vill uppleva något mer än bara stressen, att man berörs av det stora undret att Gud kommer till oss som ett litet värnlöst barn.

Det är fler som lämnar Svenska kyrkan än de som blir medlemmar i kyrkan. Så har det varit i många år. Märker ni av det hos er?

– Jag vet inte hur många döva som lämnar Svenska kyrkan eftersom kyrkan inte för statistik över detta. Jag kan bara gissa att vi tappar döva medlemmar precis som vi tappar hörande.

ÖVRIGA STIFT Förutsättningarna i stiftet är olika. Antalet medlemmar i Svenska kyrkan i förhållande till befolkningen varierar länsvis. Till exempel är Stockholm minst ”kyrkligt” i landet. Ungefär 55 % av bosatta i Stockholms län är medlemmar. Jämtland är mest kyrkligt där fyra av fem är medlemmar. Hur den teckenspråkiga personalen och utbudet ser ut varierar också. Några stift saknar en egen teckenspråkig präst. En del gudstjänster teckenspråkstolkas. Några stift har aktiviteter för barn och deras familjer som öppen förskola och babycafé. Ingen statistik över antalet teckenspråkiga medlemmar finns. Och även personer som inte är medlemmar kommer till den teckenspråkiga verksamheten som är öppen för alla. I vissa stift är deltagarna mest äldre, i andra är det blandade åldrar.

En trend kan kanske skönjas, åtminstone i Lunds stift.

– En allmän trend är att teckenspråket blir mer synligt och efterfrågat i hörande sammanhang. Man vill att vi är med särskilt i stora sammanhang och man försöker då ta hänsyn till att döva behöver sitta nära, säger Beata Sandell, stiftsadjunkt i Lunds stift.

TEXT & FOTO: NICLAS MARTINSSON

Teckenspråkstolkade gudstjänster från
Leksands kyrka i SVT Play:

Julbön 24 december 17.30-18.00

Julotta 25 december 7.00-8.00 (repris 10.05-11.05 i SVT2)

Språkintresserad?

Västerviks
folkhögskola

Teckenspråkig studiemiljö i Leksand

Kurs • Konferens • Vandrarhus
vastervik.se 0247-641 30

Välkommen till min salong på
Oskarsvägen 2 i Örebro!

- SPA-behandlingar
- Klassisk massage

Endast ekologiska oljor!

Violblomman

019-555 54 56
www.violblomman.se
Välkommen önskar Anne-Marie

Teckenspråkskunnig

Funderar du på att söka till
specialskola?

Då är det tid att kontakta våra skolor med lärmiljöer
för elever som behöver alternativ.

Ekeskolan är för elever med synnedsättning och ytterligare funktionsnedsättning. **Hällsboskolan** är för elever med grav språkstörning. **Åsbackaskolan** är för elever med medfödd eller tidigt förvärvat dövblindhet och för elever med hörselnedsättning i kombination med utvecklingsstörning.

Våra regionala specialskolor finns för elever med hörselnedsättningar: **Manillaskolan** i Stockholm, **Kristinaskolan** i Härnösand, **Birgittaskolan** i Örebro, **Vänerskolan** i Vänersborg och **Östervångsskolan** i Lund.

► Kontakta oss för mer information

om val av skola eller boka tid för besök på telefon
010-473 50 00 eller via www.spsm.se

Vi finns också på **Facebook**.

Senaste ansökningsdagen är 15/1 2015.

Specialpedagogiska
skolmyndigheten

www.spsm.se

I år är det 20 år sedan Daniella Josberg dog

Sverige nåddes av en chockerande nyhet på morgonen den 4 december 1994. Ett skottdrama hade skett utanför en klubb vid Stureplan i Stockholm. Fyra personer dog och över tjugo skadades. Daniella Josberg, döv med framtidsdrömmar, var en av dem som föll offer. Nu har 20 år gått.

– Det känns som om det var nyligen Daniella dog, säger hennes bästa vän, Anne Zucker.

Daniella Josberg och två vänner var ute och festade på den populära klubben Sturecompagniet vid Stureplan natten till den 4 december, som var andra advent.

Den sista vännen gick hem klockan 4.30. Daniella Josberg, som var på gott humör, sa till henne att hon ville stanna och prata med en dörrvakt tills klubben stängde vid 5-tiden. Det skulle hon inte ha gjort.

Strax efter klockan 5 sköt en man rakt in i entrén. Där stod Daniella i trappan. Hon träffades i halsen och huvudet och fördes akut till sjukhuset. Två dagar senare – den 6 december – dog hon 22 år gammal.

Anne Zucker, som stod Daniella nära, minns alla detaljer som hur det var när hon blev väckt av sin exmake på morgonen efter att han hört på radio att något hemskt hade hänt vid Stureplan och när hon såg Daniella i sjukhussängen. Hon var oigenkännlig.

Efter hennes bortgång kände Anne inte någon julglädje. Allt var ett enda vakuum.

Nu är det 20 år sedan Stureplansmorden ägde rum.

– Jag tänker att 20 år är en lång tid. Vad har jag gjort under alla dessa år, som Daniella annars kunnat göra? Samtidigt känns det som om det var nyligen Daniella dog, säger Anne.

På lördag den 6 december tände hon och några vänner ljus utanför Sturecompagniet för Daniella och för att manifesteras mot våld.

– Det är viktigt att påminna dagens ungdomar om vad som hände vid Stureplan för 20 år sedan, säger Anne.

Den 14 augusti 2012 skulle Daniella ha fyllt 40 år. Dövas Tidning tecknade då ett porträtt av henne genom att prata med Anne Zucker, Daniellas mamma och en studiekamrat från Gallaudet-universitetet i Washington DC. Daniella hade innan hon dog hunnit studera på Gallaudet, skriva en bok om sitt liv som döv och arbeta som programledare för SVT Nyhetstecken. Dessutom studerade hon till jurist.

NICLAS MARTINSSON

dt Porträttet finns att läsa på dovastidning.se

Dövas Förening i Norrköping vann kamp mot kommunen

● Linköpings och Norrköpings kommun driver Dövteamet tillsammans med landstinget i Östergötland. Där arbetar en vuxenpedagog och två kuratorer.

Vuxenpedagogtjänsten står Linköpings kommun för och Norrköpings kommun köper in den, på halvtid. Kuratorerna arbetar för landstinget. Dövas Förening i Norrköping fick veta i augusti att den teckenspråkskunniga vuxenpedagogen,

som hade dövulturell kompetens, inte längre skulle arbeta för Norrköpings kommun efter årsskiftet.

Istället föreslogs två befintliga syn- och hörselinstruktörer i egen regi som en ny stödsats – de skulle lära sig teckenspråk. Det räckte inte, ansåg dövföreningen som menade att de måste behärska teckenspråket till 100 %. Dövföreningen överklagade kommunens beslut. Kommunen

valde att skicka ärendet vidare till Förvaltningsrätten i Linköping. Både kommunen och dövföreningen bads yttra sig.

I november kom kommunen med ett glädjande besked. Även om kommunen fortfarande ska ha en vuxenpedagog i egen regi så blir det inte de två syn- och hörselinstruktörerna utan en annan teckenspråkskunnig person som tidigare vikarierat som vuxenpedagog för döva. ”Vi är väldigt glada. Det känns tryggt med en person som kan teckenspråk och dövas kultur med mera”, säger Anders Johansson, ordförande för Östergötlands Dövas Länsförbund.

NICLAS MARTINSSON

Tema: Jul

I Sveriges nordligaste landskap jobbar Desirée Öberg som bibliotekarie. Hon ger boktips på teckenspråk. DT har frågat henne om vad man kan läsa under julledigheten. Fyra döva bosatta i olika delar av världen berättar hur de firar jul och vad deras favoritmat är.

Julia Kankkonen gör comeback med sin *Julia kluriga*-frågesport och annat kul.

Mycket nöje!

Desirée ger boktips på teckenspråk

Desirée Öberg är teckenspråkstolken som flyttade hem till Norrbotten och bytte bana. Numera är hon biblioteksassistent och gör boktips på teckenspråk som läggs upp Piteå Stadsbiblioteks Facebooksida och som blivit uppskattad av döva i hela landet.

På Piteå Stadsbibliotek jobbar Desirée Öberg på fredagar. Måndag-torsdag jobbar hon på bibliotekets två filialer i Sjulnäs och Hortlax. Vi ses sista fredagen i november. Mörkret har lagt sig över Norrbotten. En antydning till snö finns på marken, träden är frostbitna och luften knastrig. Julstämningen har helt klart hunnit sätta sig mer i Piteå än i ett grått Stockholm, som under-tecknad flugit från samma dag.

– Välkommen till Piteå! Säger en leende Desirée.

Efter tio år i hetluften som tolk på Stockholmstolkarna (STAB) ville hon hem. Maken Marcus, också från Pitea-trakten, ville hem han med. De hade lille Lucas som hade kommit nyligen. De längtade hem till släkten i norr, helt enkelt. Sagt och gjort. 2005 gick flyttlasset till Piteå. Senare fick de dottern Ellen.

Arbetsituationen för teckenspråkstolkar i Norrbotten är tuff. Få tolkar och stora avstånd. Antalet tolkar i länet halverades, från 6 till 3, år 2012. Tolkarna ska täcka en yta på drygt en fjärdedel av Sveriges yta. Då länet till största delen består av glesbygd, är det vanligt med långa transportsträckor mellan uppdragen för tolkarna.

– Jag vikarierade på Tolkcentralen i Norrbotten för en tolk som var föräldraledig. Och frilansade en hel del, i hela landet och även utomlands. Kände att det slet på mig och att det inte var värt det. Som frilans blev det mycket jobb och tvärtemot i perioder. Då ville jag prova på något annat. Såg en annons om jobbet som biblioteksassistent. Jag tänkte det var perfekt för mig. Jag har alltid älskat att läsa böcker.

Nu har hon jobbat där sedan februari 2012. Tillgänglighetsfrågor ligger henne varmt om hjärtat.

– Mitt tillgänglighetsarbete på Biblioteken i Norrbotten började med att jag översatte de nya lånereglerna till teckenspråk, sedan har jag översatt olika evenemang till teckenspråk både på vår Facebook-sida och på bibliotekens i Norrbottens gemensamma hemsida, bibblo.se.

Hur många bibliotek finns i länet?

– 46. Jag har gjort en mall till en tillgänglighetsguide till biblioteken i vårt län på vår hemsida bibblo.se. Där kan man hitta information om biblioteket i fråga, en så kallad checklista på vad biblioteket i fråga har på plats angående tillgänglighet, om det finns punktskrift, stor text osv.

Sedan fick hon en idé. Varför inte ge ut boktips på teckenspråk? I fjol lade hon upp sitt första boktips på bibliotekets Facebooksida. Sedan dess har det blivit ett antal boktips.

– Jag försöker lägga upp tipsen varannan vecka, berättar Desirée.

– Och nu brukar några döva komma in med tips på böcker. Det känns roligt att bjuda på smakprov om aktuella böcker. Det känns naturligt för mig att få använda min kompetens här på biblioteket och få ut information om böcker på teckenspråk.

Nästa år kommer hennes boktips även att läggas upp på bibblo.se.

När hon inte lägger upp boktips gör hon klassiska biblioteksassistentsysslor som att låna ut böcker och assistera låntagare i lånedisken, göra i ordning nya böcker och så ansvarar hon för sagostunder med teckenspråkliga inslag.

Desirée har också haft ”bokprat” om döva författare eller böcker som rör teckenspråk- och döv världen på dövföreningen i Piteå. Teckenträffar, en daglig verksamhet i ABF:s regi har också Desirée tagit emot. På fredagarna när Desirée finns på plats i Piteå Stadsbibliotek brukar ibland döva komma in spontant för att fråga någonting och låna böcker.

Märker du ett ökat intresse bland döva att läsa böcker?

– Svårt att veta. Många kommenterar och gillar tipsen på Facebook, så

jag tror jag ändå väckt ett visst intresse för böcker och läsande i allmänhet.

Varför är böcker viktiga för oss?

– För barn är det viktigt att få ett språk för att kunna kommunicera med andra. Om jag läser en bok kan jag lära mig om människan och kulturen och få omvärldskunskap. Jag tror att man kan få en bättre empati om man läser mycket. Och läsande skapar gemenskap; man kan diskutera sina läsoplevelser med andra som läst samma bok. När jag läser så gör jag en resa i mig själv. Livet blir rikare när man läser. Dessutom är det bra avkoppling, säger Desirée Öberg.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

Här är Desirées boktips på julklappar, eller låna hem själv i jul:

Alla tips finns på teckenspråk på Piteå Stadsbiblioteks Facebook-sida.

Gone girl av Gillian Flynn (Modernista)

Nick och Amy Dunne är paret som har allt. De är charmiga, smarta och framgångsrika. Efter några hektiska år i New York slår de sig ner i en liten småstad i Missouri. Men tillvaron blir inte som de tänkt sig och snart avlöser grälen varandra. På morgonen till deras femte bröllopsdag är Amy plötsligt försvunnen. I parets villa finns tydliga spår

av våldsam strid. Misstankar faller snabbt på Nick, som bedyrar sin oskuld och gör vad han kan för att få polis och media på andra spår. Amys dagbok ger dock en bild av Nick som är allt annat än sympatisk. Men är han verkligen en mördare? Å andra sidan: Om han är oskyldig, var är Amy? En spännande bok som även visas på bio.

Underverk av Brian Selznick (B.Wahlströms 2012)

Bens mamma har dött i en olycka och sin pappa har han aldrig träffat. Ben misstänker att pappan finns i New York och rymmer dit. Rose, som är döv, lever ett trist och isolerat liv med sin pappa och bestämmer sig även hon att fly till New York. Kommer de att mötas där? Berättelserna utspelar sig med femtio års mellanrum, Bens historia skildras i ord och Roses i vackra bilder. En läsoplevelse! Från 10 år.

Himmelstrand av John Ajvide Lindqvist (Ordfront)

Fyra familjer vaknar i sina husvagnar på en camping utanför Trosa, det ser ut att bli ännu en fin dag med djupblå himmel och underbart grönt gräs. Ändå är något helt fel! Igår var allting som vanligt men nu är allt försvunnet, campingen, sjön och till och med solen är borta! Bara åtta vuxna, två barn och en hund och en katt finns kvar

samt deras husvagnar och bilar. Alla inser att något ofattbart hänt under natten, hur ska de komma bort från denna plats? Snart kommer regnet och med det även oinbjudna gäster, varelser som fötts från de åtta vuxnas mest traumatiska upplevelser. Nu börjar den verkliga mardrömmen!

Jag heter inte Miriam av Majgull Axelsson (Brombergs förlag)

Majgull Axelsson är tillbaka med en ny gripande roman. Det är en stark roman om identitet, utanförskap och mörka hemligheter av en av Sveriges största författare.

Boken handlar om en romsk kvinna som tar namnet Miriam och identiteten av en judinna för att överleva i kvinnolägre Ravensbrück. När hon sedan kommer till Sverige med de Vita bussarna behåller hon

namnet och gör allt för att dölja sitt förflutna. Hennes hem och familj är skött till perfektion, hennes utseende är alltid välordnat och hon är korrekt, lugn och välformulerad i allt hon gör. Men under den perfekta ytan döljer sig den stora hemligheten.

När familjen samlas runt Miriams säng för att fira hennes 85-årsdag tror de att hon blivit dement. Varför påstår hon annars att hon inte heter det alla vet att hon faktiskt heter? Sanningen bakom tatueringen på Miriams arm, om hur hon blev Miriam, börjar så sakta komma fram och det är en helt annan berättelse än familjen väntar sig. Det är en berättelse om självbedrägeri, skam och utanförskap, om Europas smärtsamma historia, om romers situation och Sverige under efterkrigstiden.

Livet efter dig av Jojo Moyes (Printz Publishing)

Boken handlar om Will Traynor som är en aktiv, sportig och levnadsglad ung man. En dag råkar han ut för en motorcykelolycka och blir förlamad från halsen och ner. Han behöver hjälp med allt och kommer aldrig bli bättre. Han är deprimerad och trött på allt och bestämmer sig för att åka till en klinik i Schweiz för att avsluta sitt liv. Han ger sin familj 6 månader och om han fortfarande känner likadant lovar de att de ska ta honom dit.

Lou Clark bor hemma hos sina föräldrar, jobbar på café och har inga ambitioner utanför den lilla stad där hon har bott i hela sitt liv. När Lou blir arbetslös så tar hon jobb som "sällskapsdam" till Will enbart för att hon inte kan hitta något annat, hon behöver verkligen pengarna. Hon gör allt för att pigga upp honom och få honom att ändra sitt beslut.

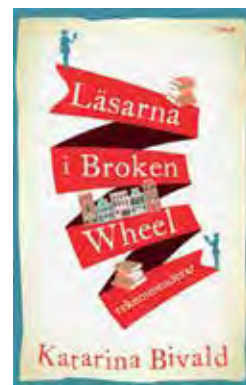
Ingen av dem vet att de kommer att förändra varann för alltid! Fin kärlekshistoria som får dig både att skratta och gråta!

Läsarna i Broken Wheels rekommenderar av Katarina Bivald (Bokförlaget Forum)

Det startar med en brevväxling mellan två kvinnor som lever helt olika liv. I Haninge bor 28-åriga Sara Lindqvist – i Broken Wheel i Iowa 65-åriga Amy Harris. Under två år byter de böcker, brev och tankar, om såväl litteratur som livet, med varandra. En dag bestämmer sig Sara för att åka och hälsa på Amy men när hon kommer fram till Broken Wheel är Amy död. Sara stannar kvar i staden och får för första gången livs levande vänner. Med vännernas hjälp öppnar hon en bokhandel med alla Amys böcker. När dagen då hennes visum går ut närmar sig kommer hennes nyfunna vänner med en helt tokig idé... Läs boken så får ni veta vad det är!

Charmig bok som rekommenderas till alla men speciellt till alla bokälskare.

Julias kluriga

Gör frågesporten på egen hand, eller tävla mot vänner!
Välj ämne först och gå sedan igenom ledtrådarna en i taget. Svara när du tycker att du kan svaret. (Facit på sidan 25.)

Poäng: **5**

4

3

2

1

Fysik: En byggnad	Denna byggnad består av mer än 60 % vatten.	Det går 75 km nerver genom byggnaden.	En hjärncell innehåller fem gånger mer information än en encyklopedi.	Näsan kan känna igen 50.000 olika dofter.	Byggnaden byter hud 12 gånger om året.
Djur: Vår tids dinosaurie	Djuret existerar sedan 2 miljoner år i sin nuvarande form.	Detta djur kan springa i över 60 km/tim.	Djurets hjärna är liten som en valnöt.	Deras ögon är större. De kan se en sockerbit på över 1 km avstånd.	Det är en myt att djuret sticker huvudet i sanden.
Geografi: En stad	Staden, som ligger på en ö i Sverige, har 23.700 invånare.	En 3,4 km lång mur omger staden som är öns centralort.	Centralorten är sedan 1995 med på Unescos Världsarvslista.	Centralorten kallas för "Rosornas och ruinernas stad".	En gång om året har de Medeltidsvecka. Då är det knökfullt med folk.
Dövhistoria: En profil	Efter en första teckenspråkskurs kunde personen inte göra sig förstådd och insåg att kursen bara lärt ut tecken, inget språk.	Personen fann i sin forskning att teckenspråket var lika fullvärdigt som andra språk.	Personen har mottagit H. M. Konungens medalj i 8:e storleken i serafimerordens band vid en ceremoni.	Personen lade grunden för erkännandet av teckenspråket som dövas första språk i Riksdagen den 14 maj 1981.	Första professorn i världen inom ämnet teckenspråk.
Dryck: En kändis	Var till en början tänkt att vara en medicin.	Det sägs att originalfärgen är grön.	Grundad år 1886 i USA.	Ett starkt varumärke, 98 procent av världens befolkning känner till drycken.	Tecknet för denna dryck är ett C som hoppar sidledes till höger.

FRÅGOR: JULIA KANKKONEN KÄLLOR: NE, WIKIPEDIA M.M.

lika som bär

LARS BERGLUND
personlig assistent,
Bromma (Stockholm)

Och...
BILLY BOB THORTON
skådespelare, manusförfattare, musiker och filmregissör, USA

AV JULIA KANKKONEN

Vad tecknar hon till vänster på bilden?
 Skicka in ditt bidrag på skriven svenska eller
 teckenspråk till redaktionen@dovastidning.se
 (text eller video) senast 18 januari 2015. Det bästa bidraget
 vinner två biobiljetter. Vinnande bidraget
 publiceras i DT nummer 1 2015.

Foto: Riksteaterns Tyst Teater (ur föreställningen Ett frieri av Anton Tjechov, uppsatt 1984)

AV JULIA KANKKONEN

pyssel FÖR BARN

HUR MÅNGA PARAPLYER FINNS DET I BILDEN?

HUR MÅNGA JULKULOR FINNS DET?

Rätt svar på sid.25

Var med i vår årliga kunskaps-tävling! Minns du vad som stått med i DT under 2014? Då har du chansen att vinna ett presentkort (värde 200 kr) i SDR:s butik Gåvan. Fyll i talongen och skicka till oss senast den 18 januari 2015.

SAMMANSTÄLLNING: TOMAS LAGERGREN

2. Sju skådespelarstudenter vid Stockholms dramatiska högskola tog examen i våras. Deras avskedsföreläsning hette Venus. Vilken teater i Stockholm visade den?

- 1** Södra teatern
- X** Oscarsteatern
- 2** Orienteatern

5. På European Union for the Deaf (EUD) började en ny ombudsman den 1:a okt. Vad heter hon?

- 1** Pernilla Söderström
- X** Petra Söderqvist
- 2** Pia Södergren

8. Teckenspråket erkändes i Sverige den 14 maj 1981. I år blev det danska teckenspråket erkänt nästan samma dag. Vilket datum?

- 1** 15 maj
- X** 13 maj
- 2** 12 maj

9. DT:s krönikör Petra Örlé-gård sprang ett maraton i år. I vilken stad?

- 1** Stockholm
- X** Tokyo
- 2** New York

11. Niklas "Älgen" Andersson, som spelade Zeppo i Tyst Teaters pjäs Bröderna Marx är inte bara skådespelare. Han har även en annan utbildning. Vilken?

- 1** Konditor
- X** Svetsare
- 2** Psykolog

1. I år öppnades Servicecenter i Örebro. Teckenspråkig personal finns till hands för döva invånare. Vilket datum öppnades centret?

- 1** 1 mars
- X** 1 februari
- 2** 1 april

3. Två döva valdes in i EU-parlamentet i maj. Vad heter de?

- 1** Christine Linnartz & Adam Kosa
- X** Helga Stevens & Adam Kosa
- 2** Helga Stevens & Christine Linnartz

4. Gunhild "Gullan" Rylander är med största säkerhet Sveriges äldsta döva nu levande person. Hur mycket fyllde hon i år?

- 1** 103 år
- X** 101 år
- 2** 104 år

7. En förening sålde ett sommarvise i år efter 43 års ägo. Vad heter stället och föreningen?

- 1** Öresjögården, Trollhättans dövförening
- X** Höllviken, Malmös dövas förening
- 2** Solbacken, Stockholms dövas förening

10. Siri Antonsen blev i höstas tillgänglighetschef på ett nordiskt företag i Public service. Vilket?

- 1** NRK (Norge)
- X** SVT
- 2** DR (Danmark)

Fyll i rätt svar i cirklarna.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Svaren till Tipselvan 2014 ska sändas till **Dövas Tidning, Rissneleden 138, 5 tr, 174 57 Sundbyberg** senast den 18 januari. Märk kuvertet "Tipselvan". Skanna eller ta en bild av talongen och mejla: redaktionen@dovastidning.se. Skriv "Tipselvan" i ämnesraden. De tre först öppnade rätta lösningarna vinner presentkort på 200 kr till Gåvan.

Namn: _____

Adress: _____ Postnr & ort: _____

	RYMLIG OST- MASSA	ÄR SOM HUND OCH KATT	SÖDER- LUND SOM PETRÉN	TÄRD KULLEN	ÖSTER- RIKE	DRA EN VALS	FÖR- VARNA	STÅR PÅ STOD
			KAN VÄCKAS				JUL- TRADI- TION	MUTTRA
	GÅR INTE ALLT PICKAR		GIVANDE OCH TA- GANDE	TRUPPEN PÅ TOPPEN MÅ		TOMTENS TOMTE	SÅ SVART ÄR PÅ BENEN IGEN FÖRNT BAND MED MUSIC	
				PRYDER PÅVAR				LEKS MED SAÅ OCH PÅSE
	KORT FÖR STIG CLAESSON	LÅNGSJAL HAMN- STAD PÅ RÜGEN		ÄR LYC- KOSAM I SITT FÖRE NÅD		ÄR OVIKTIGA TING	HÄR- MADE MED EFTER	
		FÅST- MÄNS FEST			ARABRE- PUBLIK GRÄS- SORTEN			ÄR TYR KNALLÄR OCH GÅR
		NOVELL ARET				STORLEK FÖR SPÅD	ROMAN- RIDDARE	
	STICKNÅL HAR SNÖN RUNT KNUTAR		GJORDES AVFALL I KOMPOST- KVARN	STORLEK FÖR STOR DECKAR- MARIA			SMÄLLER FÅTT MJÖLK	ÄR DEN PÅ KANELN PÅ
			LÖS OCH LEDIG GÅR GENER I					
						PYSSLAR MED PEPPAR- KAKS- DEG	TAND- LÄKAR- TINGEST	DOAT HAR HUNDAR
	HETTE EN SVENSK KANAL			DE IDOLI- SERAR	VITTRA JAGAR JÄGARE			
	ÄR DE DJÄRVA STRAMT		KREATUR PREFIX FÖRE GLYCERIN			VILL FÖRETAG FÅ BRA	IN- BILLA	BLIR KANSKE EN DEL KLAPP- ÖPPNARE
					SOM CARL PHILIP HETER EN SALTSJÖ			NOJSA
						DÄCKMA- TERIAL HAR HÖ		
		RYSK REGENT SPIEL- BERGFILM				LUSSE- KATT FILM- GENRE		
				HAR MÅNGEN FLYTT- GUBBE			FÅR FÖR SEN	

De tre först öppnade rätta lösningarna får två trisslotter var. Vi behöver svar senast 18 januari.

Skicka in löst korsord med ditt namn och adress till: **Dövas Tidning, Rissneleden 138, 5 tr, 174 57 Sundbyberg**

Namn:

Adress: Postnr & ort:

Jul utomlands

DT har kollat med fyra döva bosatta ute i världen, hur de firar jul och vad deras favoriträtt vid julbordet är.

1. Hur firar du jul?
2. Vad är din favorit på julbordet?

MAGDALENA KINTOPF-HUUHKA från Sverige med polska rötter, nu bosatt i Finland.

1. I år firar vi hos mina föräldrar i Härnösand. Hela släkten som bor i Sverige kommer att vara samlad.
2. I min familj äter vi inte svenskt julbord utan polsk julmat, favoriten är fisksoipan och svampsoppan som lagas med samma recept som i föräldrarnas barndom.

MERI HIROSE, japan som nu bor i Dominikanska republiken:

1. När jag var ung student stack jag med mina vänner och åkte skidor varje jul. I Japan är jul ingen direkt japansk kulturtradition, vi firar inte det som nationell helgdag. Det är mer en kommersiell dag influerad av västvärlden. Många japaner lever som vanligt under julen.
2. Varje jul äter jag vår populära japanska jultårta. Den är gjord på vit tårtbotten och ovanpå har vi fluffigt lättvispad grädd och jordgubbar. Den kakan är sjukt god!

PATTI DE BEER, sydafrikan som nu bor i London, Storbritannien

- 1 & 2. Det här året är det första som jag inte är i Sydafrika över julen. Jag ska resa till Dublin med en vän. Vi åker till Irland mest för att se juldekorationerna. Jag har hört att de är spektakulära. Den 24 december flyger jag tillbaka till London för att fira jul med goda vänner. Jag har ingen aning om vad de har planerat eller vad de ska servera för mat.

STEPHEN NICHOLSON, Melbourne, Australien

1. I Australien firar vi på juldagen den 25 december under sommarsäsongen. Mina föräldrar och jag besöker mina söner i deras hem. Vi hälsar också på vår gammelfarfar.
2. De flesta australiensare äter skaldjurstallrik på juldagen. I min familj intar vi hellre traditionell julmat – då mest hemlagad brittisk och europeisk sådan. Favoriten är kalkonbröst fyllt med pinjenötter, örter och hackad spenat. Jag älskar desserter i olika former, som till exempel glasstårta!

Jul i siffror

Vi dricker ungefär **fem** miljoner liter glögg varje jul.

Vi väntas handla för **68** miljarder kr i december, vilket är **2,5** % mer än förra årets julhandel. **39** miljarder kr läggs på sällanköparor och resterande **29** miljarder på mat och andra livsmedel.

Cirka **tre** miljoner julgranar säljs varje år. Sedan tillkommer de granar som vi hugger på egen hand utan att betala för den.

Närmare **7000** ton julsinka säljs varje jul.

Vegetarisk julmat växer i popularitet. **15** procent av deltagarna i en undersökning tänker äta mindre kött än förra julen*.

Mer än **35** miljoner liter julmust dricker vi i jultid.

Förra året såg över **3,5** miljoner svenskar "Kalle Anka och hans vänner önskar God Jul"

* enligt Livsmedelsföretagens undersökning.

KÄLLOR: MEDIAMÄTNING I SKANDINAVIEN, HANDELNS UTREDDINGSINSTITUT, SVERIGES BRYGGERIER, DN, SKOGSSVERIGE, SPRITMUSEUM

Träningsarmband är årets julklapp

Varje år utser Handels Utredningsinstitut, HUI, en vara till årets julklapp. Den brukar representera den tid vi lever i. Förra året var det råsaftscentrifugen. I år är träningsarmbandet. Motiveringen är att hälsotrenden är ännu stark. Allt fler konsumenter är medvetna om sin hälsa och sambandet mellan aktivitet och välbefinnande. Träningsarmbandet registrerar steg och kan kombinera rörelseaktivitet med data om puls och sömn. Informationen från armbandet överförs till dator eller mobil – man kan då få en översikt av av genomförda aktiviteter eller sömn över längre tidsperioder. Sedan kan man dela i sociala medier som Facebook.

God jul & gott nytt år!

Välkommen till SDR:s butik!

Handla julklapparna hos oss -
så går pengarna till ett gott ändamål!

Gåvan

Järnavägen 11 • Tel 0247-641 77
Åkerö centrum (brevlådan Posten), LEKSAND
Öppettider: Mån-fre 10.00-18.00

Istället för att skicka julkort,
lämnar vi bidrag till SDR:s
internationella fond, som
stödjer biståndssamarbetet.

Västanviks Folkhögskola

www.vastanviksfhs.se

**Nordiska
folkhögskolan**

Nordiska Folkhögskolan i Kungälv
www.nordiska.fhsk.se

Carlborgsons donationsstiftelse

Du som är född inom Dalarnas län samt har genomgått dövskola/specialskola för döva/hörselskadade är behörig att ansöka om bidrag från Carlborgsons donationsstiftelse

Medel kan sökas till t ex bildande av eget hem, bosättning samt till inköp av redskap, inventarier och material för bedrivande av yrke eller annan sysselsättning.

Medel kan även sökas till yrkesutbildning.

Sista ansökningsdag är 31/3-2015

Ansökningsblankett och information finns på

www.ltdalarna.se
Landstinget Dalarna
Carlborgsons stiftelse

Box 712, 791 29 Falun.
Ansökningsblankett och information finns på
www.ltdalarna.se
(flik Övrigt; Stiftelser), eller kontakta
Landstinget Dalarna tel. 023-49 01 05
sven-erik.olsson@ltdalarn.se

nordkok

Den värme i köket

www.nordkok.se

Och Gud skapade ...

Ny bok i Bibelbutiken med noveller av flera kända författare som gått i närkamp med några av Bibelns berättelser och personer. Brännande aktuella och spännande frågor växer fram.

Pris: 229,- bibelbutiken.se 018-18 63 39

Vi har även bilar på mängder av språk

BIBEL GOD JUL!
SÄLLSKAPET

Sätt ord på vad som händer dig

Hej! Anna heter jag och jag är ny på SDUF:s kansli. Jag tänkte skriva om något som jag tycker är väldigt viktigt: att sätta ord på saker. Jag tror att det är viktigt för att kunna beskriva det vi upplever i våra liv och kämpa emot förtryck. Genom att sätta ord på det som händer oss kan vi också förändra det.

Idag tänker jag på funktionsnormen. Det finns en bild av hur en kropp fungerar för att ingå i begreppet normal. Men vem är det som bestämmer vad som är normalt? Vad finns det för egenvärde i att vara normal? Finns det något egenvärde att ha en kropp som fungerar på samma sätt som majoriteten?

Vårt samhälle är byggt för en majoritet, där lite utrymme lämnas för den som ingår i en minoritet. Det kan handla om tydliga fysiska skillnader, samhället är byggt för den som har möjlighet att gå i trappor. För den som inte gör det finns många utrymmen som den utestängs från. Det kan också handla om mer diffusa saker som att känna sig välkommen i olika rum. Personer som har växt upp med lika kulturell bakgrund känner sig ofta trygga med varandra, kommer det då in en person med exempelvis annan klassbakgrund så finns det stor risk att den personen inte känner sig lika välkommen.

Osynliga sociala regler och normer som är omöjliga att sätta ord på skapar skillnader och barriärer mellan människor och gör att personer känner sig olika välkomna i olika sammanhang.

I världen i stort finns en stark hörandenorm och funktionsnorm, du ska höra på ett visst sätt för att ingå i normalitetsbegreppet. Alla som avviker från normaliteten förväntas vilja ingå där. Vi förväntas tycka synd om oss själva och vilja göra allt för att ändra vår kropp. Vi förväntas vilja ingå i normen.

Det är dessa normer som skapar den diskriminering och det förtryck som vi utsätts för i vår vardag. Samhället är byggt för personer som hör på ett visst sätt, vilket gör att vi som fungerar på andra sätt hamnar utanför de snäva ramarna.

Genom att belysa normer och prata om dem kan vi bidra till att minska deras påverkan på våra liv. Genom att sätta ord på vad som utestänger oss från samhället kan vi arbeta för ökad delaktighet och minskad diskriminering. Sätt ord på vad som händer dig, ta makten över språket och gör det till ditt.

ANNA KAIN WYATT
GENERALSEKRETERARE SDUF

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
www.sduf.se

Mejla: kansli@sduf.se
Twitter: @_sduf
Facebook: Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Förbundsordförande:
Mia Modig
mia.modig@sduf.se
0730 636 638(sms/3G)

Örebro vann Stadskampen

● Under helgen i Malmö avgjordes också Stadskampen 2014, Ungdomsklubbarna tävlade mot varandra i denna prestigefyllda tävling och det var Örebro Dövas Ungdomsklubb som tog hem vinsten. Grattis!

SDUF Ungdomskonferens 2014

● Varje år samlas representanter för SDUF:s ungdomsklubbar till konferens. I år samlades vi alla i Malmö. Temat för helgen var mångfald och normer, inbjudna att tala var Mimount Tebibel som är projektledare för SDF:s projekt "Tredubbel utsatt" och Patrik Nordell. Deltagarna pratade bland annat om genus, normer, Ungdomsklubblyftet och SDUF:s framtid.

SDUF: Återinför hemvägledare

● Sveriges Dövas Ungdomsförbund samlades i november till konferens i Malmö, närvarande fanns representanter från ungdomsklubbar från hela Sverige. Vi vill lyfta en viktig funktion som vi upplever har försvunnit: hemvägledare för föräldrar till döva och hörselskadade barn.

Vilka skolalternativ finns? Var ska hen gå på dagis? Vad är teckenspråk? Vad är dövkultur? Hur är en förälder till ett barn som har ett annat språk? Hur gör jag för att lära mig teckenspråk? Hur ska vi utveckla ett gemensamt språk här hemma för hela familjen? Genom att av landstinget erbjudas en hemvägledare så

har föräldrar som ställs inför allt detta nya en större möjlighet att erbjuda sitt barn en bra uppväxt utifrån sina förutsättningar på sitt eget språk. För att visa på positiva erfarenheter ser vi att det är viktigt att hemvägledaren själv har egna erfarenheter av att vara döv eller hörselskadad samt teckenspråkskompetens. Genom att föräldrarna får träffa en vuxen förebild ökar deras förutsättningar att ge sitt barn en rättvis start i livet. En hemvägledare kan också bidra till att familjen får kontakt med civilsamhället som organiserar döva och hörselskadade barn samt deras familjer. Genom civilsamhället får föräldrarna och barnen tillgång till en arena där de kan träffa andra i samma situation. De får möjlighet att lära sig teckenspråk i en avslappnad miljö, utbyta erfarenheter och skapa ett eget kontaktnät.

Idag möts föräldrarna bara av vården, som har ett till största delen medicinskt perspektiv och har en annan kunskap att ge än den vi efterfrågar. Genom att återinföra hemvägledare ökar vi förutsättningarna för döva och hörselskadade barn att få en bra uppväxt, genom kunskap kan föräldrarna göra välgrundade val om sitt barns framtid. Kort sagt: återinför hemvägledare för föräldrar till döva och hörselskadade barn för att öka barnens förutsättningar till ett bra liv.

SVERIGES DÖVAS UNGDOMSFÖRBUND
UNGDOMSKLUBBSKONFERENSEN 2014, MALMÖ

God Jul & Gott nytt år önskar SDUF

Genus och mångfaldsperspektiv

Arbetet med genus och mångfaldsperspektiv inom SDR är en viktig och intressant process. Idag möts kvinnor av osynliga sociala konstruktioner som kränker, diskriminerar eller förminskar kvinnornas ställning i samhället och inom dövrörelsen. Det är ett problem som vi arbetar med och det arbetet kommer att förändra SDR och dövföreningarnas arbete.

Jag såg en viral video på Facebook där en döv kvinna ärligt lade fram en fundering kring hur man bemöter kvinnor utifrån det hon upplevt och på det sättet hon själv blivit bemött. Frågeställningarna man fick och bör fundera på är:

a) är en sådan attityd, där man kränker kvinnor med anspelningar till könet, ok?
b) vad kan man göra för att förändra attityden?

Jag anser att man bör bemöta kvinnor och män med god attityd för att varje människa ska känna sig respekterad oavsett kön. Idag är den sociala konstruktionen byggd så att kön är avgörande för hur man blir bemött. Det är något jag arbetar för att förändra, könet ska inte vara avgörande för hur man blir bemött. För att man ska kunna förändra konstruktionen gäller det a) att man inte accepterar kränkningar med anspelning till könet, den sociala ställningen man har, den man är och b) att man ska reagera på kränkningarna som sker för på det sättet stoppar man den negativa utvecklingen.

De flesta förknippar genus med könsdebatten men man kan också se genus ur ett annat perspektiv – att alla ska vara delaktiga på sina villkor, lika för alla.

Vi har många konstruktioner eller regler som inte syns men som existerar. Döva och hörselskadade diskrimineras i samhället och samhället är inte fullt tillgängligt för döva och hörselskadade. Det är något jag brinner för – att förändra konstruktionen så att alla ska kunna vara delaktiga och även få ta del av det som erbjuds.

Mångfald innebär att alla är välkomna oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning. Alla är välkomna och alla har något att bidra med. Det är en process som börjar växa fram överallt. Det är något jag vill bevara och utveckla.

Jag funderar på hur det kommer att påverka föreningar och representanter för dövföreningar som i sin tur representerar SDR? Det kommer att bli en process där alla får arbeta med dessa funderingar – hur gör vi för att alla ska kunna känna sig respekterade och välkomna till sin lokalförening? Hur ska dövföreningarna känna att de är trygga i sin roll där de representerar SDR?

Idag arbetar jag med att ta fram en likabehandlingsplan för SDR. Det innebär att vi får en klar policy som ska tillämpas av SDR och dövföreningar i Sverige. En likabehandlingsplan går ut på att man ser över de konstruktioner som är skadliga för en respekterande utveckling där alla blir bemötta på ett plan där ens kön, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning inte ifrågasätts. Det som ska ifrågasättas är kränkningar, diskriminering och förminskning av en person eller grupp på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning.

LENA JOHANSMIDE
STYRELSELEDAMOT

SDR Stockholm
Rissneleden 138, 5 tr
174 57 Sundbyberg
Tel. vxl: 08 442 14 61

SDR Leksand
Box 300
793 27 Leksand
Tel. vxl: 0247 140 65

sdr@sdr.org
www.sdr.org

Förbundsordförande:
Hanna Sejlitz
hanna@sdr.org
0723 211 132 (sms/3G)

Kommunikationsansvarig:
Jenny Ek
jenny.ek@sdr.org
0735 308 434 (sms)

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

Bli medlem:
medlem@sdr.org

**Sveriges Dövas
Pensionärsförbund:**
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterrommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Möte med Sametingets ordförande

● Under det historiska mötet mellan döva och samerna berättade vi för varandra om våra respektive organisation. Vi fann likheter mellan oss genom att våra språk och kulturer förtryckts av samhället. Våra språk och kulturer har påverkats av vår historia och av dagens samhälle. Många döva och samiska människor bär på sviter av bestraffningar och kränkningar från den tiden samiska språken och teckenspråket skulle förbjudas. Vi båda var överens om att vi hade många gemensamma erfarenheter och upplevelser att vi vill fortsätta dialogen mellan oss framöver.

Annika Pabsch, Lolo Danielsson och Petra Söderqvist

Möte i Rom med Petra Söderqvist

● I samband med EUDs styrelsemöte i Rom i höstas lärde jag känna Petra Söderqvist som sedan 1 oktober är politisk ombud (policy officer) på EUD efter Annika Pabsch. Annika arbetar nu som assistent till Helga Stevens, Flamländerna/Belgien, som blivit vald som ledamot till Europaparlamentet 2014-2019. Petra Söderqvist kommer att göra ett lika bra jobb som Annika Pabsch gjort, men det lilla extra är att vi har mejlkontakt på svenska. Jag får nu, med hjälp av Petra, möjlighet att träffa några av de svenska ledamöterna i Europaparlamentet då vi ska lyfta frågor om de nationella teckenspråk som används inom EU:s medlemsländer. Vi alla teckenspråkiga är också jämlika medborgare i europeiska unionen, med rätt till fri rörlighet, full tillgänglighet och tillgång till delaktighet gällande samhällsliv, utbildning och arbete.

LOLO DANIELSSON, STYRELSELEDAMOT I EUD RESPEKTIVE I SDR

Nya vindar

● Den 7-9 november i Umeå och den 5-7 december i Malmö genomförde Nya vindar två av tre fokusseminarier. Dessa handlade om Organisation och Image där deltagarna diskuterade struktur, medlemskap och resurser respektive information, kommunikation, förbundets logotype, marknadsföring och medlemsrekrytering. Vi i arbetsgruppen för Nya vindar har fått många bra förslag inför det fortsatta arbetet. Det senaste från Nya vindar och summering från seminarierna finns på hemsidan. Ett trevligt releasemöte föregick seminarierna under fredagskvällen och arrangerades av projektet Dövstudier för alla.

Workshop om tolkutbildning

● Den 28 november genomfördes en workshop av projektet Utbildning för döva tolkar & översättare, där målet var att redovisa resultat från de enkäter som skickats ut till både döva tolkar och översättare samt arbetsgivare. Resultat från intervjuer redovisades också. Det var ca 35 deltagare och det blev många bra diskussioner och viktiga frågor lyftes. Under workshopen presenterades också några utbildningsförslag. Mer information finns på:

www.sdr.org

Ny bok: Bakom välviljans mask

● Projektet Dövstudier för alla har genom ett samarbete med Bilda Förlag och finansiering av Arvsfonden producerat Harlan Lanes bok "Bakom välviljans mask". Vi på SDR hoppas att boken vidgar läsarens kunskap och perspektiv om dövas liv. Vi vill att den ska bidra till insikt om hur viktigt det är för döva att få teckenspråk och att döva själva ska få makt över sina liv på egna villkor. Köp boken hos Bilda Förlag på: www.bildaforlagide.se eller hos andra återförsäljare.

God Jul & Gott nytt år önskar SDR

C. G. Westell var en känd hantverkare.

Dövhistoriskt seminarium

Sveriges Dövhistoriskt Sällskap (SDHS) arrangerade i oktober det 22:a dövhistoriska seminariet i Norrköping. Seminariets tema var "Dövas konsthistoria". Över 40 personer var med på seminariet.

Peter Niemelä berättade om sin bok om döva konstnärer i Danmark genom 400 år. I boken finns registrerade uppgifter om döva personer som redan på 1600 talet gjort stora framsteg inom konst. Den äldsta dokumentationen visar att konstnär har varit dövas äldsta yrke. Ett stort antal döva personer fick sin utbildning vid Kungliga Danska Konstakademien redan i slutet av 1760-talet och fram till 2000-talets början. Peter Niemelä diskuterade också definitionen av begreppen konst och döv konst, samt hur olika historiska tidsperioder präglas av konsten.

Tomas Hedberg höll ett föredrag om en okänd döv men känd hantverkare i Östergötland. Carl Gustaf Westell, född 1818, en av de första eleverna på Manillaskolan, visade sig hade talang för teckning. En ritbok och andra historiska handlingar om honom finns förvarade. Tomas Hedberg började forska lite mera och det visade sig att C. G. Westell var en känd hantverkare på sin tid. Han var anställd som tecknare och dekorationsmålare hos byggmästaren Nyströms i 40 år. Han fick uppdrag att måla inredningar i slott, herrgårdar och gjorde ritningar och beställningsarbeten för att sätta upp predikstolar och altantavlor i många kyrkor i västra Östergötland. Han var ogift och dog 1886. I ett av sina brev till sina vänner står det att han saknat den gemenskap han funnit när han var i Stockholm.

Lennart Andersson som föreläste om sin bok "Teckenspråkets guldålder: teckenspråkigt döva i 1700- och 1800-talets Europa" tog upp några intressanta kontakter mellan Sverige och Frankrike under denna period. Han menade att döva var först med att visa att man kunde läsa, skriva och kommunicera utan att tala. Döva kunde alltså till skillnad från djur tänka genom skriftlig direktkommunikation med omvärlden. Det var en så stor sensation att det dokumenterades att den svenske kungen Gustav III under sin Parisvistelse 1771 hade träffat tre döva och blivit imponerad av dem. Jacob Jonas Björnståhl, en annan svensk på resa i Europa under samma period, beskrev på liknande sätt mötet med den döve Saboureux de Fontenay. Lennart Andersson menar att dövas historia börjar under teckenspråkets guldålder då dövas situation diskuterades intensivt i hela Europa under 1700-talets senare del.

På söndagen var det bussutflykt runt västra Östergötland. Vi besökte olika kyrkor där C. G. Westells olika verk visades. Seminariet avslutades med ett besök på hans grav och hembygdsförening vid Fornåsa kyrka. Där visades ett samlat dokument om honom och vi bjöds på kaffe av Margareta Andersson som gjort efterforskningar om honom.

Lolo Danielsson, SDR:s styrelseledamot

Sök bidrag från SDR:s Testament- och Donationsstiftelse

Nu är det dags att ansöka om medel ur Sveriges Dövas Riksförbunds Testament- och Donationsstiftelse. Ansökningsblankett finns på: www.sdr.org/stiftelse

Det går att ansöka för följande ändamål:

A) Till forskning och utvecklingsprojekt

Ändamål som gynnar utveckling av dövas delaktighet i samhället och som bygger på samverkan, närhet och kunskapsförmedling mellan dövrörelsen, institutioner, organisationer och myndigheter som på olika sätt är berörda av arbetet kring dövfrågor.

B) Till SDRs anslutna föreningarnas verksamhet

Ändamål som gynnar utveckling av föreningsverksamhet och medlems-aktiviteter. Stiftelsen prioriterar först och främst barn- och ungdomsverksamhet, studieverksamhet och intressepolitisk verksamhet.

C) Till barn och ungdomar från Västernorrlands län (Anna och Teodor Sjöströms Minnesfond)

Ändamål utbildning för barn och ungdom.

Ansökan skall innehålla:

- Beskrivning av ändamålet
- Noggrann kostnadskalkyl
- Om anslag söks på annat håll
- Uppgift om vem som är ansvarig för den verksamhet som ansökan avser.

Frågor om SDRs Testament- och Donationsstiftelse besvaras av Stig Kjellberg, epost stig.kjellberg@sdr.org

Ansökan skall vara SDR tillhanda senast den 1 februari 2015.

Skicka in ansökan till: stiftelsen@sdr.org

Vi har länge tittat genom
nyckelhålet för att få inblick om dövstudier
– nu vrider vi om nyckeln och öppnar dörren:

”Dövstudier är till för alla!”

Välkommen till en spännande forsknings-
konferens med olika föreläsningar arrangerat
av projektet *Dövstudier för alla* samt bokrelease
av den dövhistoriska serieboken ”Segeer”.

Fredagen den 23 januari 2015, kl. 9-17
i Kata-salen i ABF-huset
Sveavägen 41 i Stockholm

Förnamlan är obligatorisk
till: dovstudier@sdr.org
senast den 12 januari.

För mer information
och program:

www.sdr.org

Rätt svar på Pyssel

Flinga A och D
9 paraplyer
6 julklutor

Rätt svar på Julias kluriga

Fysik: Din kroppbyggnad
Djur: Struts
Geografi: Visby, Gotland
Dövhistoria: Brita Bergman
Dryck: Coca-Cola

Janssons frestelse och pappaledighet

Det blir en intressant vår. Jag tänker då inte på det extra valet i mars.

Denna krönika blir den sista. I alla fall på ett tag. Efter årsskiftet ska jag nämligen vara föräldraledig i över ett halvår.

Nåja, ledig och ledig. Pappa är man på heltid.

Det blir första gången på elva år jag inte har någon stressig pressläggning – och framförallt inga krönikor att lämna in i sista minuten. Jag kommer att sakna det. Eller inte.

I stället väntar x antal sömlösa nätter, miljoner blöjbyten och långpromenader med barnvagnen (eller pulka, om snön vill titta fram i vinter) men framförallt massa historieberättande, lek och bus. Och mycket därtill, antar jag.

Om jag ser fram emot det?

Ja, det gör jag. Det är bara de vanliga tankarna: fixar jag det? Hur kommer det att gå? Räcker jag till?

Lite som när man tog sina första skraltiga skär på isen. Man visste inte hur ont det gör att dratta på ändan, men inte heller hur härligt det känns att lyckas glida fram på isen. Man får det ena med det andra. Nu när jag tänker på det: mina föräldrar och de före dem har också varit där. Det måste ha varit läskigt för dem med. Dock med skillnaden att jag kommer att vara föräldraledig längre än alla mina förfäder före mig.

När jag tänker på det blir jag ödmjuk inför uppgiften. Det får visa sig helt enkelt. Barn växer och utvecklas otroligt snabbt. Minst sagt. Det är bara att försöka hänga med i svängarna.

Pappaledighet. Det ordet har jag haft i bakhuvudet ända sedan jag fick reda på att vi skulle bli föräldrar. Tidigt sa jag att jag vill vara det länge. Jag har länge identifierat mig

som en jobbande människa. Det här yrket är mycket av en livsstil. Om jag ska vara ärlig, så är det nu det börjar. Jag menar – efter förlossningen gick jag tillbaka till jobbet efter drygt tre veckor. Jag har kunnat jobba på i stort sett som vanligt sedan dess.

Med den stora skillnaden att vi är tre hemma nu. Jag har två personer att komma hem till. Bara en sådan sak. Ändå känner jag att det finns något bortom pappaledigheten som väntar på mig.

Min sambo trodde att hon skulle längta tillbaka till jobbet efter föräldraledigheten. Nu när hon ska tillbaka till jobbet, skulle hon gärna vara hemma längre om hon kunde. Men hon vill ge mig chansen och förmånen att vara hemma med vår son på samma sätt som hon gjort. Det är nyttigt att få en paus från jobblivet och få andra perspektiv på livet och tillvaron, tycker hon.

”Alla borde få vara med om att vakna i lugn och ro och bara bebismysa första timmen på morgonen, pappor som mammor”, säger hon.

Denna jul blir den första för min son. Det ska bli stort att uppleva. Att få barn är lite som att börja om livet på något konstigt vis. Man ser tillbaka mycket på hur man tänkte och upplevde förut. Samtidigt som allt är nytt för honom – och mig som förstagångspappa, förstås.

Janssons frestelse är jag tydligen rätt bra på, det är tredje året i rad släkten bett mig göra den. Även det ser jag fram emot. Det är de små sakerna i livet som gör det värt att leva.

God jul, glad påsk och midsommar – vi ses i höst!

TOMAS LAGERGREN

Prenumerera!
2015

8 nummer **dövastidning** för 300 kr (utrikes 400 kr)
Mejla ditt namn och adress till:
prenumeration@dovastidning.se

**GOD JUL &
GOTT NYTT ÅR!**
önskar **dövastidning**

Nyhet!

TM-Touch för iPad kan nu äntligen föreskrivas som hjälpmedel inom Stockholms läns landsting och Skåne

Fantastisk videokommunikationslösning med unika egenskaper som inbyggd videosvarare m. m.

Specialanpassad för döva & hörselskadade, synskadade & dövblinda.

Bärbar enhet i iPad som ger dig möjligheter du inte har idag.

Kan nu sökas som hjälpmedel inom Stockholms läns landsting och Skåne.

För mer information gå in på vår hemsida: www.tmeeting.se eller kontakta oss.

God Jul och Gott Nytt År!
Önskar Stockholmsolkarna

